

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
 Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
 Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
 Administrațiunea tipografiei archidecesaué, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
 și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
 Corespondențele sânt a se adresa la:
 Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
 Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
 fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 29 Octomvre

Aveam de gând a trece cu o varietate după un diarin din Viena preste afacerea Szapáry. Cestiunea ni se înfățișa până eri alaltăeri într'un chip mai inocent. Diarele mai din urmă din Budapesta ni o înfățișază acum într'o dimensiune încât nu mai poate fi vorba de a o termina în două trei cuvinte.

După o interpelațiune în ședința din 7 a l. c. st. n. Dionisiu Páz m á n d y interpelează pe ministrul Szapáry dacă a vëndut el și rudeni de a le lui obligațiuni urbariale în luna lui Octomvie, ministrul răspunde, că n'a sevêrșit nici o faptă, prin care s'ar puté dovedí că el a vătēmat datorințele sale ca funcționariu al statului și că e gata a răspunde de toate câte s'a publicat despre persoana dēnsului.

Interpelantul nu s'a mulțamit cu răspunsul ministrului, dar cu toate aceste dīce, că dacă maioritarea ia răspunsul spre sciință îl ia și dēnsul. De altă parte în „Magyarország“ același Páz m á n d y dă o declarațiune, în care spune că dl conte Szapáry în 22 Octomvre a vëndut la firma „Wai-tzenkorn și fii“ în strada Dorotea, 11,600 fl. obligațiuni urbariale temeșiane cu curs de 88.35 schimbând cu aceea ocașiune și cupoanele din cadentă; că la banca de escumpturi încā a vëndut hârtii de felul acesta, dar declaratorul n'a putut încă căpăta informațiuni mai positive, după ce dl conte Szapáry a rugat pe respectivul director să păstreze tăcere asupra afacerii.

După „Egyetértés“, contele Szapáry a provocat pe Páz m á n d y din cauza acestei afaceri la duel. Dară „P. Ll.“ în foaia de sara din 8 Noemvrie, publică o altă declarațiune a lui Páz m á n d y, în care acest din urmă declară, că convingēnduse că contele Szapáry n'a vëndut alte obligațiuni, afară de cele 11,600 fl. nici la Wai-tzenkorn nici la altă bancă, din cauză că n'a avut alte și că contele Szapáry n'are cunoscință, dacă rudeniile lui au vëndut obligațiuni, s'a convins tot odată că ministrul de finanțe n'a vătēmat oficiul seu. Cu declarațiunea aceasta secundanții de ambe părțile afirmă, că cestiunea este resoltivă. „P. Ll.“ află afacerea aceasta deamă de a se ocupa cu ea într'un articol de fond în care între altele dīce:

„Teara ar fi așadară mai sēracă cu un scandal și credem, că n'a perdut nimica. Afacerea aceasta a făcut earăși, durere, mari pustiiri și va trebui să i simțim încă greu consecuențele. Opiniunea publică a străinătății este alarmată, oscilațiunile conflictului vor fi incetate în țară de mult; cu toate aceste erupțiuni și sguditurile se vor simți încă foarte tare în afară. Sub impresiunea acestora înse nu suferă o persoană, nici o partidă, ci suferă o țara întreagă și națiunea în universalitatea ei. Și noi avem atât de puțin de riscat spre a repara perde-rile, cari ni le causăm noi înșine. Nici odată nu trebuia să riscăm mai puțin în fața opiniunii publice, decât

astădi. În zadar ne plângem asupra nedreptății și defavorului din străinătate. Cum putem pretinde ca alții să fie mai cu puțină strictetă față cu noi de cum suntem noi înșine? Dacă noi când aprețiam actele și persoanele publice mănecăm dela punctul, că numai este caracter intact și nu mai este morală sântă, că totul e ros de corupțiune, de egoism, de tendențe personale, că putrețunea este elementul în care viază toate și că unica virtute mai este numai neîncrederea estremă — cum voim noi să pretindem ca lumea să aibă opiniune bună despre noi, să ne acopere cu mantaua dragostii, când noi ne golim în modul cel mai greșos?..“

După toate aceste scandalul tot a fost și este întrebarea dacă se va termina cu cât dīce „P. Ll.“

Cestiunea Arab-Tabiei oscilează în diare și aceasta nu e semn bun. În rëndul trecut am reprodus ceva nefavorabil pentru România în cestiunea aceasta. De atunci a venit „Pol. Corr.“ și a dīs, că comisiunea internațională, într'unită în Bucuresci, este inclinată în favorul României. Astădi vine „P. Ll.“ cu altă scire, în care se dīce, că debaterile comisiunii sânt secrete și că în cercurile guvernamentale din Bucuresi domnesce temerea, că rezultatul va fi în defavorul României.

În dīlele din urmă a fost în dī-arele opoziționale din Bucuresci vorba și de o crisă ministerială pe care foile guvernului o demint cu toată positivitarea. Faptă este că presidentul consiliului de ministri dl Bratian s'a retras la Pitesci. În legătură cu retragerea aceasta s'a divulgat și sci-rea despre retragerea sa din cabinet. O telegramă a diarului „P. Ll.“ dela 7 Noem. spune că ministrul Bratean din cauza unei boale numai luni (astădi) se va întoarce la Bucuresci. Astădi, se dīce mai departe în telegramă, este lucru sciut că și-a retras, demisiunea. Telegrama mai adauge că cestiunea rescumpărării drumurilor de fer care e în camere la ordinea dīlei află din dī în dī mai mult echo între deputați.

Dieta Ungariei.

Ședința dela 3 Novemvre s'a deschis la 10 oare. Se autentică protocolul ședinței precedente și presiul anunță mai multe petițiuni, cari se transpun la comisiunea petiționară.

Ministrul de finanțe a prezentat două proiecte de legi, unul despre introducerea impositului de consum pe bere, spirt și zăhar în comisiunile vamale din Martinsizza, Buccari, Portoré Zeng și Carlopago, ear altul despre taca militară. Proiectul prim se dă comisiunei economice, al doilea comisiunei financiale.

Urmează discușiunea pe paragrafi asupra proiectului de lege despre indigenat.

Relevând momentele mai însemnate din discușiunea specială amintim că la § 15 deputatul Em. Veszter s'a pronunțat contra dispozițiunei, ca un străin naturalizat prin grația re-

gelui să poată deveni fără întârzi-are membrul legislativei, precând cel naturalizat pe cale normală are lipsă de un domiciliu de 15 ani. Oratorul nu poate pricepe cum indigenatul conferit prin grația regelui să oferă mai multe prerogative decât indigenatul ordinar; prin aceasta se sterge omogenitatea indigenatului pentru întreg teritoriul coroanei Ungariei, stabilinduse pentru cei naturalizați prin grația regelui unele privilegii la cari indigenații ordinari nu pot să participe. Indigenatul unguresc nu dă privilegii la nime. Adoptând acest paragraf așa cum este el stilizat noi, continuă oratorul, am lucra contra dreptului de stat, căci după legile dela 1870 se cerea în asemenea casuri învoirea legislativei. Propune stergerea acestei dispozițiuni.

Ministrul-president Tisza combatēnd argumentele preopinentalui arată că acest § nu trebuie înțeles așa cum îl înțelege preopinentalul. Motivul preferirei nu trebuie căutat acolo că pe ce cale și-a câștigat respectivul indigenatul, ci în momentul, că echitatea cere ca cel naturalizat pentru meritele sale extraordinare să se bucure mai curēnd de drepturile politice decât acela care s'a naturalizat simplu pentru motivul că nu i s'au opus piedici legale. Ar fi și o degradare a meritelor câștigate pentru patrie dacă respectivul nu ar primí ca resplată titlu și avere, ci numai dreptul de a esercita drepturi politice. Oratorul cere adoptarea §-lui fără modificare. În acest sens mai vorbesce și deput. Hoffmann.

Merită a se mai aminti propunerea deputatului din stânga estremă E. Simonyi, ca numai un cetățean născut în Ungaria să poată fi membru al legislativei, eventual consiliarul coroanei. Propunerea se respinge.

La § 18 a propus Gullner ca numai un cetățean al statului unguresc să poată câștiga nobilitateungurescă. Aceasta propunere încā s'a respins fiind combătută de ministrul de justiția Pauler și de ministrul president Tisz'a.

La § 31, care dispune că indigenatul unguresc se poate denega acela cari stau în serviciul unui stat străin și nu l părăsesc într'un termin anumit, propune L. Mocsáry să se steargă aceasta dispozițiune ca nedreaptă, pentru că mulți pot face servițiuni statului nostru și în asemenea calitate. Propunerea se respinge.

Desbaterea a înaintat până la § 32. La acest paragraf, care dispune că acela care petrece 10 ani neînterupt și fără permissiune în străinătate, își perde indigenatul unguresc, observă deput., din stânga estrema E. Simonyi: Această dispozițiune are scopul a face emigraților politici imposibil a se mărturisí de Unguri. Mâne, poimâne poate veni o schimbare, pe care nerecunoscend-o vom trebui să emigrăm. Atunci cei dela putere ne vor puté asista după aceasta lege cu același drept cu care voiți dvoastră să esilați și astădi pe Lud. Kossuth. Nu vor înceta Ungurii a privi pe Kossuth de Maghiar, și totuși legea de față nu are alt scop decât să steargă

pe Kossuth cu familia sa dintre Maghiari. Aceste elucbrațiuni fură întâmpinate cu aplause entusiastice de stânga estrema.

După ce protestează ministrul president Tisza contra instituțiunilor preopinentalui, se termină desbaterea și ședința se închide la 2 oare d. a.

În ședința dela 4 Novembre s'a continuat după autenticarea protocolului discușiunea specială asupra proiectului de indigenat, anumit tot asupra paragrafului 32, care a ocupat pe deputați și în ședința trecută. Discușiunea a durat preste 3 oare și a fost foarte animată. Stânga estremă a făcut de nou imputări guvernului că tinde prin proiectul de față a nimicí pe emigranții maghiari. Helfy dīce că guvernul voiesce să facă imposibilă alegerea eventuală a lui Kossuth de deputat dietal. Csánády dīce că nu ar fi cređut, că un Maghiar să se facă instrumentul acelora, cari voiesc să eschidă din patrie pe toți câți s'au jertfit pentru patrie. I-a fost rezervat lui C. Tisza a duce în deplinire o asemenea mesură. În anul 1861, dīce Csánády, ministrul president actual a stat în fruntea partidei de revoluțiune care a denegat monarchului factic ascultarea, mai târziu încā a luptat în înțelesul principiilor lui Kossuth. În timpul din urmă a denegat acele principie până ce a intrat prin contrabandă în fotoliu ministerial. Acum voiesce să esileze pe un bărbat căruia țara are să i mulțamească parlamentarismul, pe acel bărbat, care a redat omenimei 14 milioane de sclavi.

C. Tisza replică că a luptat până la 1867 în înțelesul principiilor lui Kossuth dar dela încoronare și dela restaurarea constituțiunei s'a conformat cu noua stare de drept.

În fine se primesce paragraful după stilizarea deputatului Gullner: Ori și care cetățean unguresc care fără a fi însărcinat de guvernul unguresc sau de ministrul comun austro-ungar, petrece 10 ani neînterupt afară de teritoriul coroanei unguresci, pierde indigenatul unguresc.

Discursul rostit de d. Vasile Alecsandri în ședința senatului român din 10 Octomvrie.

(Urmmare)

Privească Europa nepărtinitoare starea prosperă a celor ce se dīc persecutați de noi, în comparație cu starea de quasi-miserie a celor ce sânt acusați de a fi persecutori și declare în consciință din care parte este persecuție?

Explice Europa învățată acest fenomen unic și straniu în istoria omenirei, cum persecutatul se bucură de toate libertățile religioase și comerciale, cum poate el circula și a se aședă unde i place? Cum poate clădi burguri și ridica sinagoge, și funda jurnale, și avea întruniri publice fără nici un control din partea guvernului? Și cum pe de altă parte persecutorul să fie supus la toate sarcinile Statului, să fie exploatat până la mādună de cel prețin persecutat, și în loc să prospere, să se îmbogățească

în paguba persecutatului, din contra, el stăpân în țara lui, să scadă, să ajungă la margininea miseriei și în fine să tindă a dispărea sub valurile năvălitoare a celor persecutați de el?

Fac apel la Europa luminată, fac apel chiar la acei Israeliti căror simțul de echitate și de lealitate nu le este străin, să declare, din care parte este persecuție?

Dar se va găsi poate un filantrop, om de stat, economist politic care ar dice că persecutorul român e leneș, și persecutatul Evreu e harnic că Românul trebuie să dea pas Evreului, fiind unul inert și celalalt activ. La această stranie aserțiune, voi răspunde celui economist-politic atât de aspru în privința Românului, și atât de generos în privirea Evreului, îi voi răspunde invitându-l să și arunce ochii pe câmpiile țerei și să vadă cine muncește sub arșița soarelui în lunile de vară? Cine cu sudoarea lui scoate roade pământului pentru ca economistul-politic să aibă cu ce trăi în lăcș și pentru ca Evreul persecutat să aibă ce esploata fără muncă?

Românul e leneș? Da!... El e leneș la câștiguri ilicite, această lenie îi onorează, căci e o calitate, o probă de conștiință.

În fine esplice Europa luminată un alt fenomen! Cum se face ca Evreii din țările în care se bucură de toate drepturile cetățenești fug de acele țări, se leapădă de acele drepturi, și vin cu sutele de mii să se arunce în ghiarele persecuției române? Cum se face că în timp de 20 de ani numărul acelor nenorociți persecutați a crescut de la 80,000 până peste 400,000?

Eată un tablou îngrozitor de creșterea numărului acestei populații năvălitoare:

Recensemmentul din 1859 arată pentru populațiunea României următoarele cifre:

4,299,000 creștini (populațiunea totală 135,000 Jidani) 4,425,000 suflete

Mișcarea populațiunei, adecă sporierea prin escusul nașterilor asupra morților, după documentele statistice, ne dă până la 1872, următoarele cifre:

4,586,500 creștini (popul. totală în 1872 260,000 Jidani) 4,846,400 suflete.

Pe baza aceleiași creșteri, populațiunea pentru sfârșitul anului 1878, se poate admite astfel:

4,759,500 creștini (popul. totală în 1879: 335,800 Jidani) 5,095,300 suflete.

Cifra de 335,800 Jidani, în 1879 este prea mică: 1 pentru că punctul de plecare, adecă recensemmentul din 1879, este greșit în mai puțin; al 2-lea, pentru că nimic nu este mai greu de cât înregistrarea exactă a nașterilor și morților la Evrei (mai ales de la 1859 până la 1870): și al 3-lea, pentru că în acea cifră nu se cuprinde escusul imigrațiunei evreești, asupra emigrațiunei, în intervalul de la 1872-1879. Așa fiind, cifra în genere admisă de 400,000 Evrei astăzi în ființă se poate privi ca adevărată și mai de grabă ca un minimum.

Din cifrele mai sus espuse rezultă că, pe când populațiunea creștină în 20 ani, de la 1859-1879, a sporit cu 470,000 suflete, adecă cu a 9-a parte, populațiunea evrească în același interval a crescut cu 280,000 suflete, adecă cu de 2 și jumătate ori mai mult ca întreaga populațiune ovrească:

D. Moseau de Ionnes arată tabloul următor:

Svedia și Norvegia, 450 Jidani adecă 1 la 7,500 locuitori

Anglia, 12,000 Jidani, adecă 1 la 1,750 locuitori:

Elveția, 1,970 Jidani, adecă 1 la 1,100 locuitori:

Prusia, 135,000 Jidani adecă 1 la 800 locuitori:

Francia 60,000 Jidani, adecă 1 la 600 locuitori;

Italia, 38,000 Jidani, adecă 1 la 500, locuitori;

Danemarca, 6,000 Jidani, adecă 1 la 330 locuitori;

Grecia, 7000 Jidani, adecă 1 la 140 locuitori;

Germania 150,000 Jidani, adecă 1 la 90 locuitori;

Belgia și Olanda, 80,000 Jidani, adecă 1 la 72 locuitori;

Austria, 453,000 Jidani, adecă 1 la 60 locuitori;

Rusia, 658,000 Jidani, adecă 1 la 58 locuitori;

Turcia, 380,000 Jidani, adecă 1 la 26 locuitori:

Noi putem acum adăoga:

România, 400,000 Jidani adecă 1 la 13 locuitori.

Prin urmare, România are relativ o populațiune evrească de 2 ori mai mare decât statul din Europa care conține relativ mai mulți jidani adecă decât Turcia, și de 600 ori mai mare decât Svedia, care conține cea mai mică populațiune evrească.

Luând numai statele cu cele mai mari cifre absolute de Evrei, vedem că în:

Rusia, Jidani constitue a 110-a parte din populațiunea totală:

Austria Jidani constitue a 79-a parte din populațiunea totală:

Germania, Jidani constitue a 144-a parte din populațiunea totală;

Belgia, Jidani constitue a 112-a parte din populațiunea totală;

Francia, Jidani constitue a 600-a parte din populațiunea totală:

Italia, Jidani constitue a 700-a parte din populațiunea totală:

România, Jidani constitue a 13-a parte!

Mare atragere pentru neamul israelit această persecuție? Mare și dulce e se vede de vreme ce toți aleargă la deusa ca la un geșeft plin de mari foloase.

Binevoiască dar Europa a înțelege odată pentru totdeauna, că precum în secolii trecuți, Evreii persecutați pentru cauza de religie în Francia, Anglita, Germania, Italia, Spania și Portugalia, găseau un adăpost în țara Română, tot asemenea și în zilele noastre Evreii nepersecutați astăzi în acele țări civilizate, aleargă ear la noi, și astădată cu sutele de mii... însă nu pentru ca se fie persecutați de Români, dar pentru ca să aibă și ei la rândul lor pe lume rolul de persecutori și să persecute pe acei ce le dau ospitalitate... Cifrele au o elocință neînvinșă! (Liv. la note de Zizim).

Încă odată eată adevărul! Și încă Europa au credut și crede din contra; atât de dibacii a fost suprinsă conștiința sa, atât a fost de activ, de influent, de neimpăcat, și de victorios, sistemul clevetirei aplicat în contra noastră de Alianța Israelită!

Aici stăm și ne întrebăm cu mirare: cum nesce oameni atât de eminenți ca acei ce compun comitetul Alianței Israelite, s'au înjosit a se servi de o armă atât de degradătoare? Căci nimic nu e mai infamant pe lume ca rolul de calumniator... Și ne place a crede, că înșiși acei oameni au fost induși în eroare de către fanatici și de rea credință corespondenți din țară. Astfel pe baza raporturilor mincinoase ce primiau, au indus și ei în eroare pe supremii legislatori ai Congresului dela Berlin.

Prin urmare, România este astăzi victima unei erori isvorite dintr'o infamă calomnie!

Ce efect a avut asupra soartei noastre acea eroare? Un efect desastros, umilitor și stigmatizător pentru nația Română!

Europa indignată de tabloul atător crudimi, atător nelegiuri, atător pretinse acte de barbarie comise

de noi asupra nenorociților Evrei ne-a condamnat fără a ne asculta. Europa, convinsă că suntem un popor netolerant, fanatic, barbar și persecutor, ne a pus pe același rând cu sêlbatecii din Africa, au găsit că facem pată în secolul XIX, în acest secol de lumină și că trebuiam supuși la o penalitate. Europa deci a decis a nu recunoaște independența noastră până mai întâi nu vom pune capăt barbariei noastre, până nu vom înceta de a schingiui pe Evrei până în fine nu vom acorda acestora drepturi civile și politice.

Eată situația esactă în care ne aflăm: un popor acusat, condamnat fără judecată în prezența altui popor calomniator și năvălitor!

Îndignarea Europei a fost atât de mare, încât nu i-a permis de a lua în considerație:

1. Că independența noastră ne-am recăstigat-o înșine cu arma în mână cu prețul sângelui nostru; că independența noastră este un fapt deservârșit — un fait accompli — și recunoscut de marii Atleți ai ultimului resboi; de împăratul Alecsandru și de Sultanul, fostul nostru suveran că independența noastră nu ne-a fost acordată de pomană de către alții dar că aceea glorioasă pomană ne am făcut-o noi înșine prin vrednicia noastră.

2. Că în calitatea de beligeranți învingători... nu învinși... am merita a fi scutiți de ori ce condiții umilitoare într'un tratat de pace încheat în urma resboiului la care am luat o parte glorioasă.

3. Că tratatul dela San-Stefano, carele nu a fost abrogat în întregul seu proclamase independența noastră.

4. Că dreptul internațional pozitiv nu obligă pe o nație care n'a fost reprezentată la un Congres, a se supune obligațiilor impuse ei de acel congres atunci mai cu samă, când ea este învingătoare, ear nu învinșă.

Mister prestidigitativ a fost dar alianța israelită dacă a reușit a introduce prin surprindere în tratatul de la Berlin o cestiune cu totul străină resboiului oriental, cestiunea israelită, și tot prin surprindere țintește a a se rezolva această cestiune în Parlamentul Român.

Elocuent avocat a fost alianța israelită, dacă ațărând indignarea Europei în contra noastră, a aprins-o în așa grad, în cât Europa să ne condamne pe noi Români a plăti pacea Orientului cu o bucată din pământul nostru, cu Basarabia; să ne condamne tot-o-dată a plăti recunoascerea dreptului nostru suveran de legiferare; să ne condamne în fine a da drepturi la sute de mii de străini isgoniți de aiurea și adăpostiți între noi.

Europa avea alte cestiuni de regulat în Congres, cestiuni mult mai importante pentru ea, precum de exemplu, aceea a interdicțiunei înscrise în constituțiunea noastră în privirea colonisării cu neamuri străine (art. 3). Cum s'ar puté împăca dar stergerea art. 7 cu manșinerea art. 7 cu manșinerea art. 3, când cel d'anteiu impune colonisarea evrească, și cel d'al doilea oprește ori-ce colonisare. Să aibă Evreii mai multe avantaje de cât Francezii, Germanii, Italienii? etc.

În zadar marele cancelar al imperiului Rusesc, prințul Gorceakoff, cel mai autorizat a spune adevărul în cestia israelită, în zadar s'a ridicat în contra prescriptului art. 44, arătând marea deosebire ce există între Evreii occidentali și acei din orient declarând chiar, că acești sunt un pericol pentru popoarele de dincoace de Carpați, glasul seu n'a fost ascultat, căci trebuia să fim noi pedepsiți pentru fără de legile noastre de popor barbar, netolerant și persecutor!

De acolo a isvorit art. 44!

Și iată-ne dar stigmatizați în o-

chii lumii pe temeiul unor simple calomnii!

Stigmatizați! Căci art. 44 cuprinde în prescripțiile sale un subînțeles, calificarea de popor netolerant barbar și persecutor.

Cine este inferat cu această denumire insultătoare? Noi! Poporul Român! Noi care cu tot dreptul putem revindeca titlul de poporul cel mai liberal, cel mai emancipator din toate popoarele lumii moderne!

Noi, netoleranți! Noi care n'am avut niciodată un Ghetto în orașele noastre, și care ne-am deschis fruntăriile la refugiu tuturor acelor nenorociți Evrei persecutați desprețuiți, schingiuiți în Francia, Germania, Italia, Spania etc.

Noi barbari? Noi care am emancipat vecinii Asiei dela 1749, pe când creștinii erau servi în celelalte State occidentale.

Noi barbari! Noi care în timp de 30 de ani numai am desrobotit Țigani, lovind astfel un drept feudal și secular, fără lupte fără vărsare de sânge ca pe aiurea, ci din contra cu cea mai creștinească compătimire.

Am emancipat Românii clăcași, desființând boerescul, și ridicând pe servii nostri la rangul de cetățenie, făcându-i chiar proprietari printr'o singură trăsătură de condeiu, și aceasta fără lupte, fără vărsare de sânge ca aiurea, ci din contra cu entuzismul cel mai viu. Desființarea unui drept feudal și secular, care ținea pe frații nostri sub jug, a fost cea mai frumoasă sərbătoare națională.

Am dat drepturi politice Armenilor stabiliți în țară de 400 de ani, oameni liniștiți, muncitori, și iubitori de patria lor.

Am făcut încă mai mult, noi cei barbari, noi cei stigmatizați, am trecut Dunărea ca să contribuim la emanciparea unui neam străin nouă, la desrobirea Bulgarilor!

Noi suntem barbari, noi am meritat această insultă a doua și după ce în lauda lumii, ne-am afirmat valoarea sub zidurile Plevnei? După ce ne-am probat toleranța într'un sens neîntreput de secolii?

Și cine a luat inițiativa în congres pentru ca să ne arunce pe frunte această crudă insultă?... Națiile de același sânge cu noi!

Francia! Acea țară generoasă și emancipatrice; Francia atât de simpatică nouă, căria datorim convenția dela Paris, în sinul căria noi Români mergem cu preferență de aproape o jumătate de secol spre a ne deprinde a fi generoși, liberali, și emancipatori. Francia a căria nenorociri a găsit un resunet atât de profund în inimile noastre Francia lui François Isiu care după bătălia dela Pavia, au strigat cu o nobleță cavalearească:

Tout est perd, hors l'honneur?

Atât de puternică a fost influența calomniei vărsată asupra noastră și eroarea isvorită din acea sorginte necurată!

Italia!... care a declarat cu mândrie în parlamentul ei, că e sora României; Italia eroului rege Victor Emmanuel, și a marelui cetățan Cavour, doi giganti cari au fundat unitatea și independența Italiei fără a sacrifica onorul ei; Italia ne-a aruncat insultă, sora a stigmatizat pe sora!

Atât de desnaturătoare a fost influența calomniei vărsată asupra noastră și eroarea isvorită din acea sorginte necurată!

Turcia singură, cătră care noi ne-am purtat dușmănesce s'a grăbit a recunoaște independența noastră, fără condiții de lealitate, și astfel a recăstigat simpatiile noastre.

Cu Turcia am avut o socoteală seculară de încheiat... Am încheiat-o sub zidurile Plevnei, și am rupt le-

găturile noastre de vasalitate, rămânând în legături de amicie... Am scăpat de un suzeran care se ferea de a ne da porunci respectând autonomia noastră, și straniu, capriciu al soartei!.. Astăzi ne găsim față cu cinci alți suzerani cari, răzământu se pe o eroare, ne dictează legi și penalități.

Ce am câștigat în schimb? Ce ne folosese independența dacă sântem constrinși a inaugura această independență pe un act de supunere.. de servilitate deghisată sub denumirea de diferență?

(Va urma.)

Varietăți.

* (Statutele), casinei din Sebeș s'au încuviințat de ministerul de interne sub Nr. 49,327 și s'au înzestrat cu clausula trebuincioasă.

* („Școala Română“). Făscioara XI și XII se tipăresc și se va espeda în săptămâna viitoare. Aceasta spre scire D. D. prenumerați dela numita foaie, mai adăugând că, precum sântem informați, „Școala Română“ va apăre și mai departe, și anume de trei ori pe lună (1-a 11 și 12) în numere de câte o coală. Alte amărute în invitarea de prenumerați, ce se vor publica la timpul său.

* (Rațiociniu), despre venitele și spesele reuniunii de joc arangiate în favoarea Alumnului național român din Timișoara în 9 Octomvrie 1879 st. n. Venite: dela Ill. Sa d-l episcop Ioan Meșian 5 fl., dela familia Șerban din B. Comloș 4 fl., dela d-nii I. Luca, N. Coșariu, Ios. Vill, Pavel Rotariu câte 3 fl., dela d-l Nic. Gerdan 2 fl. 20 cr., dela d-nii Meletie Dregheciu, Vlad. Seiman, Ana Popa, Ioan Țeran, Em. Ungurean, Grig. Marienescu, George Trăilă, Em. Demetroviciu, M. Barbu, I. Covaceviciu, Cons. Zavisits, Geor. Trailescu, Vucskov, I. Kimmel, I. Schlichting St. Paraschieviciu, Tr. Lungu, Vas. Ignea, I. Nestoroviciu, Vas. Barbulescu I. Teodoroviciu, C. Maniu, Ilie Olariu, Aur. Popoviciu, St. Poruț, Vic. Cerneț, George Ardeleanu, Lazar Iovi, Alecs. Chișodian, N. Ienatie, Gust. Oniț, G. Șerban, Ios. Mikkel, Béla Gyeryánffy, G. Cicoșan, I. Rizsto, Car. Oszwald, Petru Cermena, Pavel Adam, Dr. At. Marienescu, Luis Schlotthauer, George Liota câte 2 fl.; — dela d-nii: Luca Caleceanu, Laz. Sim, N. Dărăbanț, Ios. Grădinaru, N. Petroviciu, I. Domșa, I. Vulcan, Iul. Micu, I. Milu, Eut. Cioban, N. Drăgan, M. Nediciu, Vic. Adam, St. Ciortus, Liub. Adamoviciu, Lud. Ulrich, D. Svirat, I. Anca, I. Muntean, Lud. Szabó, Vas. Brenduș, Dem. Trailescu, Ioan Romanov, A. Buchwald, Ed. Krampl, Tárcașay, Car. Tedeschi, M. Ferschitz, Kratochwill, Mór. Blau Friedmaun Ad Krauss, E. Iaromisz, Em. Dolveth, I. Röddig, Derrera, H. Paun, Dem. Macsim, Ales. Secoșan, Petru Popoviciu, N. Ribariu, Mel. Miculescu, Vic. Selegian, I. Dogariu, Iul. Toța, I. Doboșan, Rud. Leinert, A. Hellner, G. Capdebou, I. Dărăbanț, N. Bușă, A. Nădășan, Gesberger, Dreher, I. Boncia, N. Măierean, Dem. Chiriță, Schulmann, Nicol. Chitescu, A. Sulyok, I. Popescu, D. Atkary, Milan Novacoviciu, Simion Moldovan, câte 1 fl.; dela d-nii Leop. Polak, H. Tauber, Max Csermak câte 50 cr. Venit 173 fl. 70 cr., spese 78 fl. 28 cr., venit curat 95 fl. 42 cr. care sumă s'a predat comitetului anual

Manuil Unguria, Georgiu Trăilă, notariu. cassariu.

* (Miseria în Szatmar) e teribiă. Acolo n'a crescut nimic nici în primăvară nici în toamnă. Chiar și cartofii sânt de tot miresabili. Viile fură pustiite de filocsera și puținul vin nu se poate transporta din pricina drumurilor de tot rele și așa se lapadă o veadržă de vin debia cu 40—50 cr. Locurile din lipsa totală de sē-

mântă au rămas ne arate. Neguțării de produse își pot închide negoțele și profesioniștii n'au clienți. Pre lângă toate aceste însă restanțele de dare se încasează de executori fără milă.

* (Un scandal nou). Afacerea Zich-Asboth, dice „D. Ztg.“, va fi înlocuită cum se vede cu un scandal și mai mare. Eroul celui mai nou scandal este ministrul unguresc de finanțe contele Szapáry. Se scie că ministrul de finanțe a prezentat dietei un proiect de lege, prin care se prolongește termenul de amortizare a obligațiilor urbariale dela 20 pe 30 ani. Cursul acestor hârtii trebuia să scadă în urma acestei operațiuni financiare în mod însemnat. „Magyarország“ i a făcut ministrului de finanțe imputarea că atât densusul cât și rudeniiile sale au speculat înainte de a se presenta proiectul de lege cu scăderea acestor hârtii vândând obligațiunile ce le au avut. Afacerea aceasta este la ordinea zilei în Pesta. Opozițiunea este firm hotărîta a aduce această afacere în dietă*). Mai mulți membrii din „oposițiunea intrunită“ afirmă că au dovedi a mâna despre inexactitatea declarațiilor ce le a dat ministrul pentru lămurirea lucrului. Anumit este inexact că vândarea obligațiilor în preț de 11,600 fl., admisă de ministrul, a urmat deja la sfârșitul lui Septemvrie, pentru că este constatată în mod pozitiv că ministrul a vândut în persoană obligațiunile în 21 Octomvrie, prin urmare înmediat cu o zi înainte de a presenta proiectul. Cât pentru vândările admise de ministru și efectuate de o rudenie a sa se afirmă din diverse părți, că ambii cumnați ai ministrului, conții Westphalen și Pestetics au vândut obligațiuni în preț mai mare de 200,000 fl. În fine se povestesc că ministrul însuși a schimbat, puține zile înainte de proiect la banca de escompturi în Pesta un post mai mare de obligațiuni urbariale cu priorități de ale liniei orientale de a doua emisiune. Afacerea o va aduce opozițiunea în plenul dietei. Opozițiunea va presenta o propunere motivată pentru instituirea unei anchete parlamentare, care după modelul din Anglia va avé să cerceteze afacerea, să asculte martorii și să facă raport într'o ședință plenară. Se dice că propunerea va evita ori ce indicare la persoana ministrului și se va cere numai lămurirea lucrului în interesul conțelui Szapáry însuși și a autorității casei, al cărei membru este ministrul de finanțe.

* (Serbarea dela Peatra). Cetim în „Românul“: Peatra, 17/29 Oct. Serbarea aședării primului monument al independenței, donat de ilustrul nostru profesor Urechia orașului Peatra, va fi o amintire frumoasă pentru întreaga țară. Timpul a fost plos: totuși cetățenii, cu delegații diferitelor județe pot dice întreaga Românie prin fiii sei, căci ambele universități erau reprezentate prin delegații traversară stradele formând conductul până la biserică. Aici se făcu serviciul divin urmat de discursurile delegaților: la primarie s'a dat un prând familialor ostenilor morți: sara banchet. S'a urat fericire României și marelui căpitan.

* (Rusia se gata de resboiu) nu numai pe uscat ci și pe mare. De curând ea a gătit în fabricile sale mai multe năi de resboiu. Tot odată a trâmăsi și Sârbiei de ce baterii de tunuri. În toată Rusia e mare agitațiune în contra lui Bismarck, care a devenit un „amic fals“ și a legat alianță cu Austro-Ungaria.

* (Tălhariul) Madarasz Ianos fu în Marța trecută spândurat la 7 ceasuri dimineața în curtea temniței din Budapesta.

*) Au adus-o în ședința dela 7 l. c.

* (O epidemie teribilă) gra-sează de present în Japon, carea, născându-se din desgroparea unui număr de soldați cari muriseră în anul 1877 de colera, a înfișiat de loc districtul întreg. Până cătră mijlocul lunii lui August muriseră 40,000 și până cătră sfârșitul lui Septemvrie preste 100,000 oameni.

* (Un mod nou de pușcat) s'a inventat decurând în Englitera. S'a făcut adecă cu un tun de 80 tonne proba, a pușca strîmb. Ghiuleaua slobozită din tun și-a ținut direcția până la 60 de pași, apoi în urma unei esplosiuni de gaz din lăuntrul ei a făcut de loc un unghiu de 45 graduri și a mers în această nouă direcție până la 600 pași. Va să dice acum este pentru primăvară decând s'a inventat praful, că s'a pușcat și strîmb.

* (Răpediciune colosală de tren.) Un diar din Filadelfia spune că compania drumului de fer Reading a stabilit un tren fulger între Filadelfia și Nev-Yorck, și că acest tren va percurge în 2 oare distanța de 150 kilometre ce separă aceste două orașe, adecă o vitesă de 75 kilometre pe oară.

Dar acesta nu e nimic. Compania drumului de fer a Pensilvaniei, spre a face concurență companiei Reading, a stabilit și ea un tren fulger între aceleși orașe, care va merge cu iuțală de 1 milă pe minută, ceea ce reduce la 96 minute numai, ceva mai mult de oară și jumătate, durata percurșului total; o milă pe minută este egal cu 96 kilometre pe oară.

Trenul drumului de fer a Pensilvaniei care merge cu vitesă de 96 kilometre pe minută, este făcut anume pentru acest mers amețitor. Alimentarea căldărei se face în mod automat, prin aspirațiune sau sugere în timpul mersului trenului. Niște rezervă longitudinale sânt stabilite pentru aceasta între șini, și un mâner se scoboară în basene și aspiră apa în trecere.

Earna vagoanele vor fi încălđite printr'un curânt de vapor imprumutat chiar de la locomotivă. Totul va merge astfel de sine, fără nici o oprire.

* (Puternici în latinie) sânt republicanii francesi. Tribunalul din Alais a decis a se restitui trei călugări în posesiunea unei localități de școală, din care i scosese prefectul și adecă: dacă nu se va pute altfelu, „etiam manu militari“ (cu braț militar). „Petit Marsellais“ aflând de decisiunea tribunalului scrie cu toată seriositatea: „Conform ordinului judecătoresc . . . cei trei frați „scolastici: Etiam, Manu și Militari“ sânt restituiți în localitatea școlii.“

* (O esplicare a minunilor.) Într'o școală de copii în Londra s'a desvoltat între un preot-catechet și un copil următorul dialog. Preotul: „Ce este minunea?“ — Copilul: „Nu sciu.“ — Preotul: „Dacă soarele ar luci vreodată, la mieđul nopții, ce ar fi aceasta?“ — Copilul: „Luna“ — Preotul: „Dar dacă ți s'ar dice, că e soarele, cum ai numi acest lucru?“ — Copilul: „O minciună.“ — Preotul: Dar eu nu spun nici odată minciuni. Presupune că eu ți-ași dice, că e soarele, ce ai cugeta tu atunci?“ — Copilul (după o pauză): „Că Sanția ta nu ești treaz deplin!“

* (Inundațiile în Spania). Estragem dintr'o corespondență a unui diar parisian următoarele linii asupra catastrofei din Spania:

Desastrul este complet și întrece ori ce închipuire posibilă. Nu este ca la Szegedin, un singur oraș devastat de inundație: imaginați-vă din contră o câmpie din cele mai bogate și fertile, pustiită cu totul pe o întindere de 12 lege; mai mult de două sute orașe; orașele și satele distruse cu

desevărșire și nepresentând decăt o imensă grămadă de ruine.

Incepând dela câmpia Alcantari-lei până la porțile Cartaginei, n'a mai rămas ađi decăt un lac nemărginit de noroiu presărat de ruine, de arbori sfărâmați și în care rătăcesc ici și colo o populație nenorocită, fără îmbrăcăminte, fără hrană și fără adăpost.

Gara dela Murcia este înșesată de femei și copii sdrențaroși, cari vin să ceară milă. Pe linie, apa a atins înălțimea de un metru și jumătate, inundând magazinele și stingând focurile atelierelor. Pretutindeni pământul care acoperia traversele, a fost ridicat și tîrit de apă.

În noaptea inundației, gara dela Murcia a fost teatrul unui act sublim de devotament conjugal.

Într'o colibă din apropiere se afla bolnav în pat un împiegat al companiei. Femeia sa, surprinsă de inundație și veldându-și coliba în punctul de a se derima, nu esită de a lua pe bărbatul său în spinare; cu toată întunecimea nopții și furia curentului, și cu toate că apa i venia până la brâu, curagioasa soție învinse obstacolele și duse pe bărbatul său nevătămat în localul stațiunii.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Budapesta, 10 Noemvrie n. În casa deputaților a declarat ministrul de finanțe, că guvernul retrage proiectul despre amortisațiunea urbarialității. S'au primit proiectele despre ridicarea impozitelor de lucș și introducerea impozitelor după câștiguri din loterii.

Loc deschis.*)

Onorate d-le redactor! Din corespondența ce a-ți binevoit a o publica în Nr. 125 al „Tel. Rom.“ din a. c., privitoare la ținerea adunării generale a despărțământului III la Gura-riului se pare a transpira un felu de învinuire asupra secretariului și cassarului comitetului numitului despărțământ, când se dice, că aceia, „deși numai în anul acesta aleși, au absentat“. Cu privire la aceasta, în interesul adevărului me simt îndemnat a declara, că dacă corespondentul „Telegrafului Roman“ a intenționat a arunca o umbră nefavorabilă asupra secretariului și cassariului al acestui despărțământ, atunci le face nedreptate, căci în special de d-l Dr. Ioan Moga, ca cassariul despărțământului pot mărturisii, că d-sa, nu de un an de zile, precum dice corespondentul „Tel. R.“, ci de doi ani, de când face parte din comitet a desvoltat o activitate mare în interesul despărțământului asociațiunei Transilvaniei, atât ca membru al comitetului, cât și ca cassariu, și dacă de astădată n'a putut lua parte la adunarea generală dela Gura-riului, cauza n'a fost lipsa de bunăvoință, ci ocupațiunea d-sale ca medic, caredupă sigura informațiune, ce am, a reclamat imperios îngrijirea de bolnavii, ce i are sub cură.

Sibiu în 27 Octomvrie 1879.

Dr. II. Pușcariu,
direct. desp. III.

*) Pentru cele de sub rubrica aceasta Redacțiunea nu ia responsabilitatea. R.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Bibliografic.

A. de Cihac, *Dictionnaire d'Étymologie daco-romane*. Éléments slaves, magyars, tures, grecs-modernes et albanais. — Francofort s/M. 1879.

(Urmare)

Nu sântem lipsiți de îndreptăfire, dacă susținem un paralelism sau o analogie care:

care în dezvoltarea etnică a Francezilor și a Românilor. Romanii au învins și și-au supus pe poporul celtic al Galliei, romanisându-l prin legiunile și coloniile Romei cu desăvârșire; Romanii au învins și și-au supus pe poporul tracice al Daciei, romanisându-l pe toți dacii, cât și mai scăpaseră cu viața din grozavul războiu. Cunoscutul citat din Eutropiu: „Dacia... viris fuerat exhausta“ fără îndoială este o frază iperbolică, pe care un istoric pragmatic nu o poate primi ad litteram. De sigur însă se poate admite, că poporațiunea Daciei sub puterea spadei romane nu îndarar pierderi nespuse, pierderi neasemănate mai mari ca poporațiunea Galliei. Astfel romanisarea neamului autohton din Dacia s'a săvârșit cu ușorătate, precum vom pute susține, conștientând chiar și în privirea aceasta firea în cârta iperbolică a cuvintelor lui Eutropiu: „... infinitas eo copias hominum transtulerat...“

În Gallia după Romani au venit Germanii, cu deosebire Francii, cari apoi sub Chlodvig au întemeiat marea imperiu latin-german, ce s'a susținut până la 843, când s'a despărțit partea latină de cea germană. În Dacia după Romani au năvălit multe neamuri străine. Dar nici unul n'a avut asupra Românilor vre-o înfruntare etnică considerabilă, afară de Slavi. Scim că Românii au format chiar împreună cu Bulgarii slavoni un stat (Petru și Asan!).

Ne vom feri a merge prea departe de paralelismul istoriei franceze și române: am voit numai să amintim cetitorilor de oare care analogie, pentru a admite apoi trei straturi sau pături de căpetenie, ce unele s'au așezat peste celelalte atât în limba franceză cât și în cea română. În limba franceză filologii au aflat un strat vechiu celtic, unul — cel mai însemnat: latin, și unul german. În limba română se află un strat nelatin, care nefiind nici slavonesc, nici grecesc, nici turcesc și nici ungureasc este parte înrudit cu limba celor mai vechi locuitori de astăzi ai peninsulei balcanice, cu limba Albanezilor. Etnologi, istorici și filologi însemnați susțin astăzi probabilitatea, că vechiul popor al Daciei anteromane a fost înrudit cu străbunii Albanezilor. Admitem deci un strat vechiu rămas în limba noastră din partea poporului tracice al Dacilor. Urmează apoi și aici ca fiind cel mai însemnat: stratul latin. În sfârșit trebuie să constatăm ca al treilea strat considerabil pe cel slavon: elementele grecesci, turcesci și unguresci fiind de mai puțină importanță.

Dacă prin urmare limba neo-latină a Francezilor își are germanismele sale, apoi limba neo-latină a Românilor își are slavismele sale. Germanismele limbei franceze pe Francezi nu'i fac Germani, și slavismele limbei române pe Români nu'i fac Slavi. Nu se va afla în ziua de astăzi nici un filolog, cunoscătoriu de limba română, care în opoziție cu marele Diez va contesta că limba română este o limbă neo-latină sau romanică.

Am creșut că va fi bine, dacă indicăm mai de aproape punctul de privire, dela care purcedem în recensuirea, ce vom să o facem cărței d-lui Cihac. Cuvinte slavoane, sau și unguresci, turcesci... nu le vom respinge numai pentru cuvânt că sînt de proveniență nelatină. Cu deosebire le suferim bucuros în dicționarul nostru, privindu-le de românesci, când ele în munții Carpaților și la Dunăre, la Tisa și la Nistru au resunat de seculi și resună astăzi din gura poporului român. Sînt mulți între Românii Ardeni și ungureni, cu deosebire între acei ce se adapă cu știința Blajului, cari stau să și facă aproape sfînta cruce, când în literatură vei întrebuința un cuvânt cum este d. e. slavonul „primejdie“, sau „nadejde“, cu toate că ori ce suflare românească din ori ce parte locuită de Români și din ori ce strat al societății românesce le cunoaște prea bine și se folosesc de ele, cu deosebire când vorbesce dela inimă. Într'un dicționar etimologic al limbei române de sigur a loc și provincialismele, și dl Cihac a fost pe deplin în drept, când a înregistrat d. e. ungurescul

feredev, ce este un moldovenism, pentru care marea majoritate a Românilor are scaldă, baie.

Vom refusa însă cu hotărîre cetățenia românească unor cuvinte, primite de dl Cihac în dicționarul său românesc, precum: *alâu, bediug, foitaș, musai, odorbit-râu, rișcașă, sălău, ughian*... Cităm cetitorilor noștri cu intenție elemente unguresci, pentru ca să fim cu atât mai bine înțeleși. Dar în cartea d-lui Cihac se află — *jargon* și de proveniență slavoană, grecească, turcească.

Dl. Cihac a făcut astfel aceeași greșală, pe care dlui o impută lui Picot în prefața dicționarului său, dîcînd despre unele cuvinte nemțesci, întrebunțate în Bănat, și petrecute de Picot în „dialectul bănățean“. Precum: *morer* (Maurer), *moler* (Maler), *glosser* (Schlosser), *șneider* (Schneider) etc. „... qui ne sera qu'un jargon et jamais un dialecte particulier roumain.“ Admitînd chiar *jargon* în dicționarul său și fiind consecvent, dl. Cihac trebuia să primească încă foarte multe alte cuvinte, d. e. de proveniență maghiară: *uișaguri, sămădaș, șohan, niumurșag*...; dar în sfârșit, gîndindu-ne la graiul unor Români d. e. de prin Marmăția, abia mai poți hotărî unde se sfîrșește *ungureasca* și unde începe *româneasca*! La toată întemplantarea *jargonul*, compună-se el din ori ce elemente, nu poate fi cuprins de loc în tr'un dicționar etimologic al *limbei române*. Dl Cihac, numai primind și *jargon*, a putut aduce d. e. în privirea elementului unguresc la convingerea că: „L'élément magyar, plus considérable que l'on ne suppose généralement...“ Dacă sub presupunerea generală se înțelege părerea oamenilor în cârta cunoscători de limba română, apoi trebuie să mărturisim, că dicționarul dlui Cihac nu o poate modifica pe aceea, care dă elementului *maghiar* în limba română puțină importanță.

Dicționarul *limbei românesce* al d-lui Cihac, așa am susținut mai sus, conține prea mult; și am constatat tocmai că *jargonul* este înainte de toate acel „prea mult“. Vom arăta în numărul viitoriu, că se mai află încă un alt prisos în cartea dlui Cihac. (Va urma).

Bursa de Viena

din 6 Noemvrie n. 1879.

Metalicele 5%	—
Acțiuni de bancă	839 —
Împrumutul de stat din 1860	127 80
Împrumutul naț. 5% (argint)	70 30
Acțiuni de credit	268 25
Valuta nouă imperială germană	57 65
London	116 80
Galbin	5 57
Napoleon d'aur (poli)	9 32½

Economic.

Sibiu, 7 Noemvrie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.60—9.50; Grâu scărăfl. 7.30—8.10; Săcară fl. 5.10—5.50; Orz fl. 4.40—4.60; Ovės fl. 2.70—3.10 Cucuruz fl. 4.10—1.50; Mălaiu fl. 5—5.50; Cartofi fl. 1.20—1.40; Semênță de cânepă fl. 6.50—7; Mazere fl. 6.50—7; Lintă fl. 10—10.50; Fasole fl. 6.50—7 pro 50 chilo; Făină de păne fl. 7.50; Slănină fl. 30—32; Unsoare de porc fl. 25—26; Săbrut pro 50 chilo fl. 16—17; Său de luminări fl. 23—24; Luminări de său 50 chilo fl. 28—28.50; Săpun fl. 20—20.50; Fân 60 chilo fl. 85—0.95; Cănepă pro 50 chilo fl. 16—18 Lemne vîrtoase de foc pro metru cubic fl. 3.50 Spirt pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită 42—46 cr.; Carne de vițel 36—40 cr. carne de porc 38—40 cr.; carne de berbece 26—28 cr.; oauă 10 de 20 cr.

Mediaș, 6 Noemvrie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.80—9.20; Grâu scărăfl. 6.20—6.80; Săcară fl. 4.60—5.20 Ovės fl. 3.20—3.50; Cucuruz fl. 4—4.25; Semênță decănepă fl. 5—6; Fasole fl. 7—8 mazere fl. —; Cartofi fl. 1.50—1.60; Fân fl. 1.60—1.80; cel vechiu; cel nou fl. —; Cănepă fl. 32—36; Slănină pro 100 chilo: fl. —60; Unsoare de porc fl. 58—60; Său de luminări fl. 40—50; Spirt pro grad cr. 11; carne de vită pro chilo 40 cr.; carne de porc —36—cr. carne de vițel 36—40 cr.; carne de berbece 26—cr.; oauă 5 de 10 cr. Tîrgul de ași n'a fost prea cercetat, pentru aceea prețul bucatelor tot a scăzut în cârta. Timpul e ploios, mestecat cu zăpadă și rece.

Teaca, (tîrgul de toamnă). Pre lângă tot frigul mare tîrgul totuși a fost tare cercetat țînîndu-se în 3, 4 și 5 Noemvrie n. Prețurile vitelor au fost scumpe, pe când

bucatele mai estine. Așa notăm: Pro hectolitru: grâu fl. 6.50—8.40; săcară fl. 3.50—4; ovės fl. 2.25—2.40; cucuruz fi, 3.25; fusole fl. 4; cartofi fl. 1.50; pro chilo: carne de vită 36 cr.; carne de porc 40 cr.; carne de berbece 24—28 cr.; slănină 72 cr. Cumpărători de bucate au fost pușini în tîrg. În noaptea de 4 spre 5 Noemvrie a înghețat apa pe uliși.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitațiuni: în 22 Noem. și 22 Dec. imob. lui Ioan Csehok în Mediaș (jud. cerc.); în 5 Dec. 1879 și 5 Ianuarie 1880 imob. lui Ioan Szöke în Chinteu (trib. Cluj); în 9 Dec. 1879 și 19 Ian. 1880 imob. lui Avram Blumenfeld în M. Oșorheiu (trib.); în 29 Noem. și 29 Dec. imob. lui Lazar Mossana și soși în Sighișoara (jud. cerc.); în 14 Noem. imob. lui Ioan Varga în Dej (trib.); în 21 Noem. și 21 Dec. imob. rămasului după Adam Kis în Comlod (jud. cerc. Teaca); în 21 Noem. și 21 Dec. imob. lui Francisc Horvath în Tur (trib. Turda); în 30 Dec. 1879 și 30 Ian. 1880 imob. lui Avram Blumenfeld în Murăș-Oșorheiu (trib.); în 16 Dec. 1879 și 16 Ian. 1880 imob. lui George Reuss și soșiei sale în Mercurea (trib. Sibiu); în 18 Noem. imob. lui Carol Kabos și Ioan Kabos jun. în Aștileul-mare; în 3 Dec. 1879 și 3 Ian. 1880 imob. lui Ioan Mateiu Vincede și soși în Danoș (jud. cerc. Hunedoara); în 27 Noem. și 27 Dec. imob. lui Ioan Schuster și soși în Moșna (jud. cerc. Mediaș); în 3 Dec. imob. lui George Foris în Târlungeni (trib. Brașov); în 14 Noem. imob. lui George Mateș în Ludoș; în 24 Dec. 1879 și 24 Ian. 1880 imob. lui Michail Gärtner în Sibiu (trib.); în 20 Dec. 1879 și 20 Ian. 1880 imob. lui Iosif Marschall și soșiei sale în Sibiu (trib.)

Nr. 183.

CONCURS.

Devenind vacantă parochia gr. or. de clasa a III, din Livezeni, în protopresbiteratul tractului Hațeg, se escrie prin aceasta concurs, cu termenul până la 25 Noemvrie st. v. a. c.

Emolumentele sînt:

1. Casă parochială.
2. 8 jugere pămînt arător și fînaș.
3. Dela fiesce care familie (250 familii) câte 1 floren v. a.
4. Venitele stolare îndatinat, statorite în sinodul parochial la 27 Maiu a. c.

Cei ce doresc a ocupa această stațiune de paroch, au ași adresa concursule instruite în sensul prescrișelor din „statutul organic“, și a dispozițiunilor sinodului arhidieceșan — din a. 1873 până la termenul susamîntit.

Hațeg la 26 Octomvrie, 1879.

În conșlegere cu comitetul parochial.

Ioan Raț m. p.,
protopresbiter.

CONCURS.

La scoala capitală gr. or. din Zernești, sa înființat un post de învățătoareșă. Pentru întregirea acestuia să escrie concurs până la 1 Decemvrie a. c. st. v. ziua de alegere însă se defige pe 6 ale aceleiași lune.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt:

- I. În bani salariu anual 100 fl., platibil din fundațiunea Comșaiană.
- II. Cuartir în edificiul scoalei și 6 orgii de lemne.

Dela concurentele se cere:

1. Ca să poșadă cunoștința limbilor patriei.

2. Atestat de moralitate și de botez.

3. Atestat scolar despre calificațiunea științifică.

4. Dacă a mai fost învățătoareșă atestat despre praca făcută.

5. Atestat că e versată în lucrul de mână și economia casei. Suplicile lor, au a le asterne, dimpreună cu atestatele cerute, preanonratului d-n ppresbiter Iosif Barac în Brașov.

Aleasa va servi un an de probă, în care dovedind diligență și progres se va întări definitiv în post și i se va mări salariul.

Zernești în 21 Octomvrie, 1871.

Ioan Dan, m. p.,
preot gr. or. și preș. al com. par.

Nr. 190

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia Saschiz ppresbiteratul Sighișoara prelungă neputinciosul paroch Georgiu Șoneriu se escrie prin aceasta concurs cu termen până la 22 Noemvrie st. v. a. c.

Emolumentele sînt:

1. Cuartir liber cu edificatele economice, grădină de pomi și legumi.
2. Din porțiunea canonică 8 jugere pămînt, din cari 6 folosibile în tot anul.
3. Dela 50 familii române câte o ferdelă grâu sau cucuruz sfărmit.
4. Dela 80 familii neurustice câte o șa de lucru
5. Lemne de ajuns.
6. Stola îndatinată dela 70 familii; din cari emolumente computeate peste tot rezultă suma de 250 fl.; în fine se observa că capelanul ales va pute fi instituit și ca învățător.

Cei ce doresc a reflecta la premeratul post sînt invitați ași asterne petițiunile lor subscrisului până la termenul prefapt instruite în sensul prescrișelor „Statutului organic“ documentînd tot odată, că posed cunoștința perfectă a limbei germane pre lângă cea maternă, special sînt avisați a se presenta în vr'o duminică sau serbătoare la biserica din Saschis spre ași documenta desteritatea în cântare și tipic sau apoi în cuvîntare.

Sighișoara 23 Octomvrie 1879.

În conșlegere cu comitetul parochial.

Zacharia Boiu m. p.,
protopresbiter.

Nr. 119.

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei greco-orient. dela biserica de jos din Vimaică în protopresbiteratul Cetății de piatră, prin aceasta cu permisiunea p. ven. consistoriu arhidieceșan dto 15 Maiu, a. c. Nr. 1387. B. se escrie concurs cu termen până la 21 Noemvrie a. c.

Emolumentele sînt:

1. Dela 100 familii câte o ferdelă de cucuruz sfărmit și câte o șa de lucru preșuitoare în 250 fl. v. a., și dela 30 de familii câte o șa de plug preșuite în 34 fl. v. a.
2. Stolele statorite după hotărîrea sinodului ppresbiteral din 1873, cari toate sumate la olaltă dau un venit anual de 400 fl. v. a. prescriș pentru o parochie de clasa III.

Doritorii de a ocupa această parochie, au ași adresa concursule instruite în sensul prescrișelor „Statutului organic“ și a regulamentului provisoriu din 1873, la subscrisul oficiu ppresbiteral până la termenul sus arătat.

Cărpiniș la 20 Octomvrie 1879.

În conșlegere cu comitetul parochial.

Ioan Șovrea m. p.,
adm. prot.